

ประกาศศาลปกครอง เรื่อง คำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎ

ด้วยศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๘๐/๒๕๖๕ ระหว่าง นายรัตน์ รัตนเพียรชัย ผู้ฟ้องคดี กับ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ ๑ กับพวก รวม ๒ คน ผู้ถูกฟ้องคดี ให้เพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา

จึงประกาศให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

สุรเชต อินจัน

ตุลาการศาลปกครอง

สำเนาฉบับ

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๔๙/๒๕๕๗
คดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๕๗/๒๕๕๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นายรัตน์ รัตนเพียรชัย ผู้ฟ้องคดี
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ ๑
กรมวิชาการเกษตร ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศเกี่ยวกับ ปาล์มน้ำมันจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียน ผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ (๒) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และ (๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๗ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระ

สำเนาถูกต้อง

/ให้เกิดกับ...

นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร เพราะพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกกฎดังกล่าวได้ โดยมาตรา ๑๔ ได้บัญญัติให้การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๑๖ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตไว้แล้ว ดังนั้น ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ที่กำหนดให้ผู้คนที่ประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการออกกฎโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ และสร้างความสับสนให้กับผู้ขอใบอนุญาตขายปาล์มน้ำมันด้วย ส่วนข้อ ๕.๑ ที่กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องเพาะและจำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือจากผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้า ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วเท่านั้น ขัดกับความในมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และข้อ ๕.๒ ที่กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องจัดให้มีป้ายสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ก็มีบัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยชัดเจนแล้ว สำหรับข้อ ๖ ที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแปลงเพาะชำ เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยทุจริตขณะตรวจสอบแปลงเพาะชำ ส่วนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ เป็นกฎที่รอนสิทธิของผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สอดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และเป็นการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ของผู้ผลิตรายนั้นๆ ข้อ ๗ และข้อ ๘ เป็นการเพิ่มเงื่อนไขขึ้นนอกเหนือจากที่กำหนดในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกาศและกฎกระทรวงเกี่ยวกับการออกและต่อใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สำหรับประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ แม้จะออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ ของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ แต่คำขอรับใบอนุญาต (พ.พ. ๑) และคำขอต่ออายุใบอนุญาต (พ.พ. ๑๐) ระบุให้ผู้ยื่นคำขอรณีปาล์มน้ำมันต้องแนบบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

สำเนาถูกต้อง / หรือสร้าง...

นางสาวภากรวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติกร

หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร นอกจากนั้น ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังไม่สามารถแก้ปัญหา ปาล์มน้ำมันพันธุ์ปลอมหรือพันธุ์ด้อยคุณภาพได้ และส่งผลให้ผู้ประกอบการเลือกใช้วิธีจ่ายสินบน ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ และควรที่จะใช้วิธีควบคุมเมล็ดพันธุ์ ปาล์มน้ำมันด้วยการกำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์เช่นเดียวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ อีก ๓๒ ชนิด ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพและ วิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์กำหนดให้ควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเฉพาะพันธุ์ลูกผสมเทเนอร่า (D x P) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ใช้ปลูกเพื่อการค้า การออกประกาศทั้งสามฉบับจึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ ที่ไม่เป็นธรรมสำหรับเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันด้วย

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ไม่รับคำฟ้องข้อหาที่ฟ้อง และขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลดังกล่าว ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่ง ที่ ๔๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมและกำกับดูแลการผลิต และจำหน่ายเมล็ดพันธุ์เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ซึ่งรวมถึงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และเพื่อให้เจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวบรรลุผล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประกาศกรมวิชาการเกษตร ตามลำดับ ดังนี้

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน

สำเนาถูกต้อง / ซึ่งเมล็ดพันธุ์...

นางสาวภาวณี ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบท้ายกฎกระทรวง

(๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมลำดับที่ ๒๘

(๓) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดลักษณะของต้นกล้าปาล์มน้ำมันปกติและผิดปกติ วิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน

(๔) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันหรือต้นกล้าปาล์มน้ำมัน ต้องดำเนินการขอรับบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำ (ที่ถูกละเว้นจะเป็นการกำหนดให้ผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมันดำเนินการจดทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำให้)

(๕) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อการค้าต้องยื่นขอจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ

(๖) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ กำหนดสถานที่ยื่นขอรับใบอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันและเอกสารประกอบการยื่นคำขอ

ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกกฎกระทรวงและประกาศเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกไปแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และกำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก

สำเนาถูกต้อง / หรือนำผ่าน...

นางสาวภาววิ ปุณศรีพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

หรือนำผ่าน ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

(๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของ เมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ให้ยกเลิกประกาศกำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็น เมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ฉบับเดิมทั้งสามฉบับ และประกาศ กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ใหม่ โดยปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์ยังคงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘

(๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และ แบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นใช้บังคับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศดังนี้

(๑) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และ แบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๗

(๒) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยข้อ ๔ กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ณ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ - ๘ หรือสำนักควบคุมพืชและวัสดุ การเกษตร และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ยื่นคำขอต้องปฏิบัติตามข้อ ๕ และข้อ ๘

(๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยข้อ ๔ กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวมเพื่อการค้าต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องปฏิบัติ ตามข้อ ๖ และข้อ ๗

สำเนาถูกต้อง /กรณี...
นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

กรณีผู้ฟ้องคดีเป็นบุตรของนายจิตติ รัตนเพียรชัย เจ้าของร้านอุตีพันธุ์พืช ซึ่งไม่ได้ขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันหรือต้นกล้าปาล์มน้ำมันต่อสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เพาะจำหน่ายยังไม่ได้รับการรับรองพ่อพันธุ์แม่พันธุ์จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ตามคำขอลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์และผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงผู้ซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากผู้ผลิต ไม่ใช่ผู้ผลิตที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นของตนเอง จึงไม่มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่ตามประกาศทั้งสองฉบับที่ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ จึงไม่มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับได้ สำหรับมูลเหตุในการควบคุมกำกับดูแลพันธุ์ปาล์มน้ำมัน สืบเนื่องจากเกิดการขาดแคลนพันธุ์ปาล์มน้ำมันอย่างมาก เกษตรกรมีความต้องการพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อเพาะปลูกสูง ทำให้ขาดการคัดเลือกพันธุ์ปลูกที่ดีมีคุณภาพ บางครั้งอาจมีการนำเมล็ดจากใต้ต้นไปเพาะกล้าขายหรือนำเข้าเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้รับการรับรองจากองค์กรของรัฐหรือเอกชนที่เชื่อถือได้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาผลผลิตเฉลี่ยทั่วประเทศค่อนข้างต่ำ จึงจำเป็นต้องประกาศให้ปาล์มน้ำมันเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม กำหนดมาตรฐาน คุณภาพและวิธีเก็บรักษา มีการตรวจสอบ ควบคุมการนำเข้า ส่งออก รวบรวม เพาะชำและจำหน่ายต้นกล้าให้ตรงตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด อีกทั้งปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีลักษณะเฉพาะคือ ไม่สามารถระบุได้ว่าปาล์มน้ำมันเป็นพันธุ์ดีหรือไม่ จนกว่าจะมีผลผลิตออกมาซึ่งใช้ระยะเวลา ๓ ถึง ๔ ปี ซึ่งเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปลูกและดูแลรักษาเป็นเวลาหลายปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ดังนี้ (๑) กรณีผู้นำเข้า เป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์ม น้ำมัน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ (๒) ผู้ผลิต ซึ่งมีต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องเป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่

สำเนาถูกต้อง / ๓๐ ธันวาคม...
นางสาวภาวรัว ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ (๓) ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันโดยซื้อเมล็ดพันธุ์จากบุคคลตามข้อ (๑) และข้อ (๒) ต้องเป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ โดยการกำกับดูแลดังกล่าวเป็นการนำหลักวิชาการเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันมาจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ และต่อมาได้มีการแก้ไขโดยออกประกาศที่พิพาทมาใช้บังคับ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๔ ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวมซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และมาตรา ๑๖ (๔) กำหนดให้ผู้ขออนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมต้องมีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศให้ปาล์มน้ำมันเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมลำดับที่ ๒๘ และประกาศกำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒ กำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยตามแบบคำขอรับใบอนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า (แบบ พ.พ. ๑) กำหนดให้มีหลักฐานที่ต้องแนบประกอบการยื่นคำขอในลำดับที่ (๘) คือ เอกสารหลักฐานอื่นๆ เช่น หนังสือสัญญาเช่า หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่และอุปกรณ์ในการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม ภาพถ่ายอุปกรณ์และสถานที่รวบรวม ฯลฯ กรณีขอใบอนุญาตรวบรวมปาล์มน้ำมัน ต้องแนบบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หรือสำเนาใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ซึ่งก็คือบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันที่ได้มาตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้มาตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ หรือสำเนาใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่ได้มาตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม

สำเนาถูกต้อง

/๒๕๔๘...

นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

๒๕๔๘ การออกประกาศที่พิพาททั้งสามฉบับจึงเป็นการออกประกาศที่ชอบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดทำคู่มือการจดทะเบียนต้นพ้อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบต้นพ้อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หากคณะทำงานมีความประสงค์เก็บตัวอย่างผลไปวิเคราะห์จะต้องมีการทำลายความมอกก่อนที่จะนำออกไปจากสถานที่ของผู้ยื่นคำขอ และได้มีการหารือกับผู้ประกอบการรวมทั้งบิดาของผู้ฟ้องคดีเพื่อเป็นการป้องกันการทำลายต้นพันธุ์หรือการโจรกรรมส่วนขยายพันธุ์แล้ว ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้กำหนดควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเฉพาะพันธุ์ลูกผสมเทเนอร่า (D x P) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ใช้ปลูกเพื่อการค้า เนื่องจากเกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การรับรองเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอร่า (D x P) ที่ออกมาใช้บังคับเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ยกเลิกประกาศดังกล่าวแล้ว และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ใช้วิธีควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันด้วยการกำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์เช่นเดียวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ อีก ๓๒ ชนิด เนื่องจากพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพของปาล์มน้ำมันไม่ได้อยู่ที่เรื่องความมอกและความบริสุทธิ์ แต่อยู่ที่คุณภาพของน้ำมันในเมล็ด โดยพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพต้องเป็นพันธุ์ลูกผสมที่ได้ลักษณะเด่นจากต้นพ้อพันธุ์และแม่พันธุ์เพื่อให้ได้ลูกผสมที่ปลูกแล้วมีผลผลิตดีให้น้ำมันสูง การควบคุมจึงแตกต่างจากเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นมาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมันแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกประกาศมาบังคับใช้กับผู้ประกอบการค้าพันธุ์พืชแต่อย่างใด ส่วนมาตรา ๑๖ (๔) เป็นบทบัญญัติกำหนดให้ผู้ขอใบอนุญาตมีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ขอรับใบอนุญาต ไม่ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกประกาศ เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือการขึ้นทะเบียนพ้อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน สำหรับกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดแบบพิมพ์ต่างๆ และกำหนดสถานที่ในการยื่นคำขอตามกฎกระทรวงเท่านั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง

สำเนาถูกต้อง / ออกประกาศ...

นางสาวภาวณี ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง เพื่อให้เพิกถอนประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับแทน โดยให้ยกเลิกประกาศเดิมทั้งสองฉบับ ศาลจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีดังกล่าวออกจากสารบบความ แต่ผู้ฟ้องคดียังคงไม่สามารถขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เพราะประกาศทั้งสองฉบับที่ออกมาใช้บังคับแทนยังคงมีเนื้อหาเหมือนกับประกาศเดิมทั้งสองฉบับที่ยกเลิกไป ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลอีกครั้งหนึ่ง ส่วนนายจิตติ รัตนเพียรชัย เป็นผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอร่า (D x P) จากต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่นายจิตติปลูกเอง โดยนายจิตติได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งที่นายจิตติได้รับยกเว้นไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อ้างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาเป็นเหตุไม่ต่อใบอนุญาตให้แก่นายจิตติ ซึ่งเรื่องดังกล่าวอยู่ในการพิจารณาคดีของศาลปกครองกลางเช่นกัน นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกประกาศ เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันและการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันเสมือนเป็นความพยายามที่จะให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้รับรองเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันว่าสามารถจำหน่ายได้ โดยไม่ได้ระบุนความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่มีกฎหมายที่เป็นสากลดังเช่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เคยออกประกาศรับรองเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอร่า (D x P) เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งถือว่าเป็นการกีดกันทางการค้า ขัดกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์ในการกำกับควบคุมดูแลการผลิตและการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่ดีมีคุณภาพ และการกำกับควบคุมดูแลอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจในการออกประกาศเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด การออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำ

สำเนาถูกต้อง
ปาล์มน้ำมัน...
นางสาวภาววิ บุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้มีบัตรประจำตัวผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันจึงไม่ได้ขัดกับพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้ฟ้องคดีเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าแหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์หรือต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่ผู้ฟ้องคดีนำมาใช้ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าเป็นกรณีตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่แท้ที่จริงแล้วใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่ออกให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งนายจิตติ รัตนเพียรชัย เป็นผู้ดำเนินการ ได้สิ้นอายุตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยนายจิตติได้ขอต่ออายุใบอนุญาตเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ หลังจากที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว จึงถือว่าไม่ได้มีการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และนายจิตติยังคงประกอบกิจการเรื่อยมาซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และเมื่อประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่ได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตามประกาศฉบับดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทั้งผู้ฟ้องคดีไม่มีต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นของตนเอง ไม่อาจถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศฉบับดังกล่าว

ศาลออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมันแจ้งรายละเอียดการเพาะชำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันออกประกาศ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะดำเนินการ

สำเนาถูกต้อง

/จดทะเบียน...

(นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์)
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

จดทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมันและออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้ และออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อการค้าต้องยื่นขอจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ โดยกำหนดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะอนุญาตให้เป็นผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าในกรณีที่ต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันของผู้ขอรับใบอนุญาตได้รับการจดทะเบียนแล้วเท่านั้น ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ให้ยกเลิกประกาศกำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ฉบับเดิมทั้งสามฉบับ และประกาศกำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ใหม่ โดยปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์ยังคงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ โดยข้อ ๒ กำหนดให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ ข้อ ๔ กำหนดว่า บุคคลใดประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันตามแบบแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ - ๘ หรือสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ กำหนดว่า ผู้ยื่นคำขอต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ ๕.๑ เพาะและจำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ได้มาจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือจากผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วเท่านั้น ๕.๒ จัดให้มีป้าย "สถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า" ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและเอกสารหลักฐานตามข้อ ๔ และข้อ ๕ หากพบว่าครบถ้วนถูกต้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแปลงเพาะชำ หากเห็นว่าถูกต้องตามหลักวิชาการให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายออกบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศนี้ และวรรคสอง กำหนดว่า บัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ออกบัตร ข้อ ๗ กำหนดว่า ผู้ได้รับบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน หากมีความประสงค์จะดำเนินกิจการต่อ ให้ยื่นขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันตามแบบแนบท้ายประกาศนี้ต่อ

สำเนาถูกต้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...
นางสาวกรวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในหกสิบวันก่อนบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันสิ้นอายุ และข้อ ๘ กำหนดว่า เมื่อได้รับบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันแล้วต้องนำ บัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันไปประกอบการขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ควบคุมเพื่อการค้า และออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ โดยข้อ ๒ กำหนดให้ยกเลิกประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ข้อ ๔ กำหนดว่า บุคคลใดประสงค์จะรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มี พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวมเพื่อการค้าต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอ แบบท้ายประกาศนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและเอกสาร หลักฐานประกอบ หากพบว่าครบถ้วนถูกต้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หากเห็นว่าตรงตามคำขอที่ยื่นขอขึ้นทะเบียนและตรงตาม หลักเกณฑ์ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนด ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ท้ายประกาศนี้ และวรรคสอง กำหนดว่า หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมันให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ออกหนังสือขึ้นทะเบียน ข้อ ๖ กำหนดว่า ผู้ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องจัดทำและส่งบัญชีการผลิต เมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศนี้ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในเดือนมิถุนายน และเดือนธันวาคมของทุกปี ข้อ ๗ กำหนดว่า เมื่อได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมันต้องนำหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไปประกอบการขอ ใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ใดประสงค์ จะขอต่อการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ให้ยื่นคำขอต่อตามแบบแบบท้ายประกาศนี้ ต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ภายในหกสิบวันก่อนหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันหมดอายุ และวรรคสอง กำหนดว่า ในการพิจารณาคำขอต่อการขึ้นทะเบียน พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการในการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมันมาบังคับใช้โดยอนุโลม ผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย และเคยยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันต่อสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกบัตรประจำตัวเจ้าของ แปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เพาะจำหน่ายยังไม่ได้ รับการรับรองพ่อพันธุ์แม่พันธุ์จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำขอรับใบอนุญาต

สำเนาถูกต้อง

/รวบรวม...

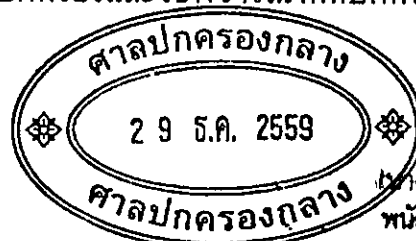
นางสาวภาณี ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรตามคำขอลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ไม่ได้รับใบอนุญาต เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวมสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ หรือไม่ และประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่งว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด ... และในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้นต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และโดยที่ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกมาใช้บังคับมีลักษณะเป็นบทบัญญัติที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ จึงเป็นกฎตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๕

สำเนาถูกต้อง / แห่งพระราช...

นางสาวภาววิ ภูมศรีพัฒนา
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่เมื่อมีการใช้บังคับประกาศทั้งสองฉบับ และยังไม่มียื่นฟ้องพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นของตนเอง ดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างก็ตาม แต่ผู้ฟ้องคดีต้องอยู่ในบังคับของประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ อีกทั้งยังเคยยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันต่อสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ตามคำขอลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ ด้วย กรณีจึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายนั้นก็จำต้องมีคำบังคับของศาลตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่ว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และประกาศ

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาวิ ปุณศรีพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

/กรมวิชา...

กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า สาเหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับมาใช้บังคับเนื่องจาก ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็น เมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นสมควรจดทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน และเพื่อให้การควบคุม กำกับดูแลการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อ้างบทกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใดที่ให้อำนาจ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับไว้แต่อย่างใด และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับแทนประกาศฉบับเดิมทั้งสองฉบับ ก็ปรากฏเหตุผลในการออก ประกาศทั้งสองฉบับแต่เพียงว่า โดยที่เป็นการปรับปรุงประกาศกรมวิชาการเกษตรเกี่ยวกับการ ขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันและการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีลักษณะเฉพาะ คือ ไม่สามารถระบุได้ว่า ปาล์มน้ำมันเป็นพันธุ์ดีหรือไม่ จนกว่าจะมีผลผลิตออกมาซึ่งใช้ระยะเวลานาน ซึ่งเกษตรกร ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปลูกและดูแลรักษา และเวลาไปหลายปีแล้ว อีกทั้งการซื้อขายเมล็ดพันธุ์ ปาล์มน้ำมันเป็นการซื้อขายต้นกล้าปาล์มน้ำมันหาใช่เมล็ดพันธุ์เช่นเดียวกับเมล็ดพันธุ์ ควบคุมชนิดอื่นๆ จึงจำเป็นต้องกำหนดสถานที่รวบรวมปาล์มน้ำมันให้เหมาะสมสอดคล้อง กับมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต ให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาตมีสถานที่ ที่เหมาะสมในการรวบรวมซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ขอรับใบอนุญาตในกรณีปาล์มน้ำมัน โดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อ้างบทกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใดที่ให้อำนาจ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับไว้เช่นกัน ส่วนมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) ที่กล่าวอ้างไว้ เป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้ขอใบอนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาต ให้ได้เท่านั้น ไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับได้ แต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำเนาถูกต้อง

/โดยตลอด...

(นางสาวกานทิยา ปุณศรีพิพัฒน์)
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

โดยตลอดแล้วไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกประกาศเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์ควบคุม หรือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันได้ คงมีเพียงมาตรา ๒๕ ตีวรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ ขออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน พืชอนุรักษ์ และมาตรา ๒๕ จัตวา วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนและการขึ้นทะเบียนสถานที่ เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ เท่านั้น และพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจในการออกกฎกระทรวง และประกาศต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังที่ปรากฏตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๖) มาตรา ๒๒ (๒) (ง) และ (ญ) มาตรา ๒๓ (๒) มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๘ ทวิ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ส่วนกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดแบบพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับ เมล็ดพันธุ์ควบคุมหรือสถานที่อื่นในการยื่นคำขอตามกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเท่านั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำ ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ โดยข้อ ๔ กำหนดให้ บุคคลที่ประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำ ปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักวิจัยและพัฒนา การเกษตร เขตที่ ๑ - ๘ หรือสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ กำหนดให้ผู้ยื่น คำขอต้องเพาะและจำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ได้มาจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ควบคุมเพื่อการค้า หรือจากผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าจาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วเท่านั้น และต้องจัดให้มีป้าย "สถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อการค้า" ข้อ ๖ กำหนดให้มีการออกบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบท้ายประกาศ ข้อ ๗ กำหนดให้มีการขอต่ออายุบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำ ปาล์มน้ำมัน และข้อ ๘ กำหนดให้ต้องนำบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน ไปประกอบการขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และออกประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗

สำเนาถูกต้อง

/ลงวันที่...

(นางสาวกมลวิ ปุณศรีพัฒน์)
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ โดยข้อ ๔ กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะรวบรวม เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวมเพื่อการค้า ต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืช และวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ กำหนดให้มีการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศ ข้อ ๖ กำหนดให้ผู้ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องจัดทำและส่งบัญชีการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในเดือนมิถุนายนและเดือนธันวาคมของทุกปี ข้อ ๗ กำหนดให้ ต้องนำหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไปประกอบการขอใบอนุญาต รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และข้อ ๘ กำหนดให้มีการขอต่ออายุหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน จึงเป็นการออกประกาศที่มีลักษณะเป็นกฎ มาใช้บังคับโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วย กฎหมายตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คติปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้วจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้ออ้างประการอื่น ของผู้ฟ้องคดีอีก เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด

ส่วนการที่ศาลจะกำหนดคำบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคติปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้มีผล ตั้งแต่เมื่อใด นั้น โดยที่มาตรา ๗๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติไว้ว่า ในการมีคำบังคับตามวรรคหนึ่ง (๑) ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผลย้อนหลัง หรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไข อย่างไรก็ดี ทั้งนี้ ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี เมื่อประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้น ทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มีลักษณะเป็นกฎที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป หากมีการเพิกถอนโดยให้มีผล ย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ประกาศทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับแล้ว อาจมีผลกระทบต่อนิติสัมพันธ์ที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันหรือผู้ที่ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียน พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันตามประกาศทั้งสองฉบับไว้แล้ว และยังอาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น เพื่อให้การเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับเกิดความเป็นธรรมแห่งกรณี และเกิดดุลยภาพ ระหว่างประโยชน์ของทางราชการกับประโยชน์ของผู้ฟ้องคดี จึงสมควรเพิกถอนประกาศ ทั้งสองฉบับโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา

สำเนาถูกต้อง /พิพากษา...

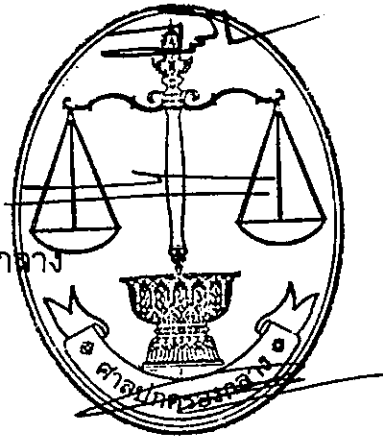
นางสาวกมลวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

พิพากษาเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำ
 ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร
 เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗
 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา

นายนิทัศน์ แซ่มช้อย
 ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสัมฤทธิ์ อ่อนคำ
 ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายคม บุรณวรศิลป์
 ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายเอกณัฐ จิณแสน

สำเนาถูกต้อง
 นางสาวภากรวี ปุณศรีพิพัฒน์
 พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

18 มี.ค. 2565
(ต. ๒๒.๑)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๐๑/๒๕๖๐
คดีหมายเลขแดงที่ ค. ๘๐/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { นายรัตน์ รัตนเพียรชัย ผู้ฟ้องคดี
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดี
กรมวิชาการเกษตร ที่ ๒

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๔๙/๒๕๕๗ หมายเลขแดงที่ ๒๕๘๗/๒๕๕๘

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่ายได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ (๒) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และ (๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๗ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร

/เพราะพระราชบัญญัติ...

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาณุวิ บุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

เพราะพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกกฎดังกล่าวได้ โดยมาตรา ๑๔ ได้บัญญัติให้การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๑๖ ได้กำหนด คุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตไว้แล้ว ดังนั้น ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียน ผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ที่กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการออกกฎโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ และสร้างความสับสน ให้กับผู้ขอใบอนุญาตขายปาล์มน้ำมันด้วย ส่วนข้อ ๕.๑ ที่กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องเพาะและ จำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือจาก ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วเท่านั้น ขัดต่อ ความในมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และข้อ ๕.๒ ที่กำหนด ให้ผู้ยื่นคำขอต้องจัดให้มีป้ายสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ได้มีบัญญัติไว้ ตามมาตรา ๒๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยชัดเจนแล้ว สำหรับข้อ ๖ ที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแปลงเพาะชำ เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์โดยทุจริตขณะตรวจสอบแปลงเพาะชำ ส่วนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ เป็นกฎ ที่รบกวนสิทธิของผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เข้าไปในการดำเนินงานของผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และเป็นการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับ ต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ของผู้ผลิตรายนั้นๆ ข้อ ๗ และข้อ ๘ เป็นการเพิ่มเงื่อนไขนอกจาก ที่กำหนดในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกาศและกฎกระทรวงเกี่ยวกับการออก และต่อใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สำหรับประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ แม้จะออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ ของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทน ใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่คำขอรับใบอนุญาต (พ.พ. ๑) และคำขอ ต่ออายุใบอนุญาต (พ.พ. ๑๐) ระบุให้ผู้ยื่นคำขอรณิปาล์มน้ำมันต้องแนบบัตรประจำตัว เจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร นอกจากนั้น ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังไม่สามารถแก้ปัญหาปาล์มน้ำมันพันธุ์ปลอมหรือพันธุ์ด้อยคุณภาพได้ และส่งผลให้

ผู้ประกอบกร...
 สำนักงาน...
 นางสาวกรวิ ปุณศรีพิพัฒน์
 พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ผู้ประกอบการเลือกใช้วิธีจำหน่ายสินค้าให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยควรใช้วิธีควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันด้วยการกำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์เช่นเดียวกับ เมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ อีก ๓๒ ชนิด ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนด มาตรฐาน คุณภาพและวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้ควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเฉพาะพันธุ์ลูกผสม เทเนอร่า (D x P) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ใช้ปลูกเพื่อการค้า การออกประกาศทั้งสามฉบับจึงมีลักษณะ เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมสำหรับเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันด้วย

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องข้อหาที่ฟ้องและขอให้ศาลพิพากษา เพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอแบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งที่ ๔๒/๒๕๕๘ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมและกำกับดูแลการผลิตและ จำหน่ายเมล็ดพันธุ์เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ซึ่งรวมถึงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และ เพื่อให้เจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวบรรลุผล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประกาศ กรมวิชาการเกษตร ตามลำดับ ดังนี้

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบท้าย กฎกระทรวง

(๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของ เมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘

สำเนาถูกต้อง / (๓) ประกาศ...
นางสาวกานต์ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

(๓) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดลักษณะ ของต้นกล้าปาล์มน้ำมันปกติและผิดปกติ วิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน

(๔) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันหรือต้นกล้าปาล์มน้ำมัน ต้องดำเนินการขอรับบัตรรับรองเจ้าของ แปลงเพาะชำ (ที่ถูกต้องคือกำหนดให้ผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมันดำเนินการ จดทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะออกบัตรรับรอง เจ้าของแปลงเพาะชำให้)

(๕) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีต้นพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อการค้าต้องยื่นขอจดทะเบียน ต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ

(๖) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ กำหนดสถานที่ยื่นขอรับใบอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันและเอกสาร ประกอบการยื่นคำขอ

ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออก กฎกระทรวงและประกาศเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความใน พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และกำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามแบบที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

(๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของ เมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ให้ยกเลิกประกาศกำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็น เมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ฉบับเดิมทั้งสามฉบับ และประกาศ กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ใหม่ โดยปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์ยังคงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘

สำเนาถูกต้อง

/(๓) ประกาศ...

นางสาวภาวณี ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

(๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นใช้บังคับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศดังนี้

(๑) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๗

(๒) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยข้อ ๔ กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ - ๘ หรือสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ยื่นคำขอต้องปฏิบัติตามข้อ ๕ และข้อ ๘

(๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยข้อ ๔ กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวม เพื่อการค้าต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องปฏิบัติตามข้อ ๖ และข้อ ๗

ผู้ฟ้องคดีเป็นบุตรของนายจิตติ รัตนเพียรชัย เจ้าของร้านอุดิพันธุ์พืช ซึ่งไม่ได้ขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันหรือต้นกล้าปาล์มน้ำมันต่อสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เพาะจำหน่ายยังไม่ได้รับการรับรองพ่อพันธุ์แม่พันธุ์จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ตามคำขอลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์และผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงผู้ซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากผู้ผลิต ไม่ใช่ผู้ผลิตที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นของตนเอง จึงไม่มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอน

สำเนาถูกต้อง /ประกาศ...
 (นาย) ทนาย... ปุณณศิริพัฒน์...
 พนักงานคดีปกครองปฏิบัติกลาง

ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่ตามประกาศทั้งสองฉบับลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ จึงไม่มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับได้ สำหรับมูลเหตุในการควบคุมกำกับดูแลพันธุ์ปาล์มน้ำมัน สืบเนื่องจากเกิดการขาดแคลนพันธุ์ปาล์มน้ำมันอย่างมาก เกษตรกรมีความต้องการพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อเพาะปลูกสูง ทำให้ขาดการคัดเลือกพันธุ์ปลูกที่ดี มีคุณภาพ บางครั้งอาจมีการนำเมล็ดจากใต้ต้นไปเพาะกล้ายขาย หรือนำเข้าเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้รับการรับรองจากองค์กรของรัฐหรือเอกชนที่เชื่อถือได้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาผลผลิตเฉลี่ยทั่วประเทศค่อนข้างต่ำ จึงจำเป็นต้องประกาศให้ปาล์มน้ำมันเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม กำหนดมาตรฐาน คุณภาพและวิธีเก็บรักษา มีการตรวจสอบ ควบคุมการนำเข้า ส่งออก รวบรวม เพาะชำและจำหน่ายต้นกล้าให้ตรงตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด อีกทั้งปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีลักษณะเฉพาะ คือ ไม่สามารถระบุได้ว่าปาล์มน้ำมันเป็นพันธุ์ดีหรือไม่ จนกว่าจะมีผลผลิตออกมาซึ่งใช้ระยะเวลา ๓ ถึง ๔ ปี ซึ่งเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปลูกและดูแลรักษาเป็นเวลาหลายปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ดังนี้ (๑) กรณีผู้นำเข้า เป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ (๒) ผู้ผลิต ซึ่งมีต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องเป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ (๓) ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันโดยซื้อเมล็ดพันธุ์จากบุคคลตาม (๑) และ (๒) ต้องเป็นไปตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ โดยการกำกับดูแลดังกล่าวเป็นการนำหลักวิชาการเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันมาจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ และต่อมาได้มีการแก้ไขโดยออกประกาศที่พิพาทมาใช้บังคับ ทั้งนี้ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวมซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และมาตรา ๑๖ (๔) บัญญัติให้ผู้ขออนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมต้องมีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศให้ปาล์มน้ำมันเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘ และประกาศกำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒ กำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม

สำเนาถูกต้อง

/เพื่อการค้า...

นางสาวกรรวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

เพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยตามแบบคำขอรับใบอนุญาตรวบรวม ขายนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า (แบบ พ.พ. ๑) กำหนดให้มีหลักฐานที่ต้องแนบประกอบการยื่นคำขอในลำดับที่ (๘) คือ เอกสารหลักฐานอื่นๆ เช่น หนังสือสัญญาเช่าหนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่และอุปกรณ์ในการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม ภาพถ่ายอุปกรณ์และสถานที่รวบรวม ฯลฯ กรณีขอใบอนุญาตรวบรวมปาล์มน้ำมัน ต้องแนบบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หรือสำเนาใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ซึ่งก็คือบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันที่ได้มาตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้มาตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ หรือสำเนาใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่ได้มาตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ประกาศพิพาททั้งสามฉบับจึงออกโดยชอบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดทำคู่มือการจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน โดยแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หากคณะทำงานมีความประสงค์เก็บตัวอย่างผลไปวิเคราะห์จะต้องมีการทำลายความงอกก่อนที่จะนำออกไปจากสถานที่ของผู้ยื่นคำขอ และได้หารือกับผู้ประกอบการรวมทั้งบิดาของผู้ฟ้องคดีเพื่อป้องกันการทำลายต้นพันธุ์หรือการโจรกรรมส่วนขยายพันธุ์แล้ว ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้กำหนดควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเฉพาะพันธุ์ลูกผสมเทเนอร่า (D x P) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ใช้ปลูกเพื่อการค้า เนื่องจากเกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การรับรองเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอร่า (D x P) ที่ออกมาใช้บังคับเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ยกเลิกประกาศดังกล่าวแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ใช้วิธีควบคุมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันด้วยการกำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์เช่นเดียวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ อีก ๓๒ ชนิด เนื่องจากพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพของปาล์มน้ำมันไม่ได้อยู่ที่ความงอกและความบริสุทธิ์ แต่อยู่ที่คุณภาพของน้ำมันในเมล็ด โดยพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพต้องเป็นพันธุ์ลูกผสมที่ได้ลักษณะเด่นจากต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์เพื่อให้ได้ลูกผสมที่ปลูกแล้วมีผลผลิตดี

ให้น้ำมันสูง...
 สำนาคูกต้อง
 นางสาวภาวภา ปุณศรีพิพัฒน์
 พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ให้น้ำมันสูง การควบคุมจึงแตกต่างจากเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และวิธีเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นมาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมันแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ หรือไม่ ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกมาใช้บังคับ มีลักษณะเป็นบทบัญญัติที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ จึงเป็นกฎตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่ เมื่อมีการใช้บังคับประกาศทั้งสองฉบับ และยังไม่มีต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นของตนเองดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้าง แต่ผู้ฟ้องคดีต้องอยู่ในบังคับของประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว อีกทั้งยังเคยยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันต่อสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ตามคำขอลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ ด้วย กรณีจึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายนั้น จำต้องมีคำบังคับของศาลตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องเพิกถอน

สำเนาถูกต้อง

/ประกาศ...

นางสาวภาณุวิ บุญศรีพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ประกาศทั้งสองฉบับตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า สาเหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับมาใช้บังคับเนื่องจากตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นสมควรจดทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน และเพื่อให้การควบคุมกำกับดูแลการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อ้างบทกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใดที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับ และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ แทนประกาศฉบับเดิมทั้งสองฉบับ ก็ปรากฏเหตุผลในการออกประกาศทั้งสองฉบับแต่เพียงว่า โดยที่เป็นการปรับปรุงประกาศกรมวิชาการเกษตรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน และการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีลักษณะเฉพาะ คือ ไม่สามารถระบุได้ว่าปาล์มน้ำมันเป็นพันธุ์ดีหรือไม่ จนกว่าจะมีผลผลิตออกมาซึ่งใช้ระยะเวลาานาน ซึ่งเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปลูกและดูแลรักษา และเวลาไปหลายปีแล้ว อีกทั้งการซื้อขายเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นการซื้อขายต้นกล้าปาล์มน้ำมันหาใช้เมล็ดพันธุ์เช่นเดียวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมชนิดอื่นๆ จึงจำเป็นต้องกำหนดสถานที่รวบรวมปาล์มน้ำมันให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาตมีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวมซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ขอรับใบอนุญาตในกรณีปาล์มน้ำมันโดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อ้างบทกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใดที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับไว้เช่นกัน ส่วนมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) ที่กล่าวอ้างไว้

สำเนาถูกต้อง

/เป็นเพียง...

นางสาวภาวกรวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

เป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้ขอใบอนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตให้ได้เท่านั้น ไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับได้แต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยตลอดแล้วไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกประกาศเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์ควบคุมหรือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันได้ คงมีเพียงมาตรา ๒๙ ตรี วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติ ในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพิธีศุลกากร และมาตรา ๒๙ จัตวา วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนและการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชพันธุ์ เท่านั้น และพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจ ในการออกกฎกระทรวงและประกาศต่างๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังที่ปรากฏ ตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๖) มาตรา ๒๒ (๒) (ง) และ (ญ) มาตรา ๒๓ (๒) มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๘ ทวิ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ส่วนกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม หรือสถานที่อื่นในการยื่นคำขอตามกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเท่านั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ โดยข้อ ๔ กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ - ๘ หรือสำนักควบคุมพืช และวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องเพาะและจำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ได้มาจาก ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือจากผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้า ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วเท่านั้น และต้องจัดให้มีป้าย “สถานที่ รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า” ข้อ ๖ กำหนดให้มีการออกบัตรประจำตัวเจ้าของ แปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศ ข้อ ๗ กำหนดให้มีการขอต่ออายุบัตรประจำตัว เจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน และข้อ ๘ กำหนดให้ต้องนำบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำ ปาล์มน้ำมันไปประกอบการขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และออกประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕

สำเนาถูกต้อง

/เมษายน...

นางสาวกานทิยา ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

เมษายน ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ โดยข้อ ๕ กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวมเพื่อการค้าต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ กำหนดให้มีการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศ ข้อ ๖ กำหนดให้ผู้ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันต้องจัดทำและส่งบัญชีการผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันตามแบบท้ายประกาศต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในเดือนมิถุนายนและเดือนธันวาคมของทุกปี ข้อ ๗ กำหนดให้ต้องนำหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไปประกอบการขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และข้อ ๘ กำหนดให้มีการขอต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน จึงเป็นการออกประกาศที่มีลักษณะเป็นกฎหมายใช้บังคับโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้วจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้ออ้างประการอื่นของผู้ฟ้องคดีอีก เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด

ส่วนการที่ศาลจะกำหนดค่าบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ใด นั้น เมื่อประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ มีลักษณะเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป หากมีการเพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ประกาศทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับแล้ว อาจมีผลกระทบต่อผู้ที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันหรือผู้ที่ได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันตามประกาศทั้งสองฉบับไว้แล้ว และยังมีผลกระทบต่อการบริหารราชการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น เพื่อให้การเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับเกิดความเป็นธรรมแห่งกรณี และเกิดดุลยภาพระหว่างประโยชน์ของทางราชการกับประโยชน์ของผู้ฟ้องคดี จึงสมควรเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา

สำเนาถูกต้อง / ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง...

นางสาวภาวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์ควบคุมกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ รวมทั้งพันธุ์ปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เจตนารมณ์ของกฎหมายบรรลุผล ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมในลำดับที่ ๒๘ และการขอรับใบอนุญาตรวบรวมเพื่อการค้าได้กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ต้องขออนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ให้ยื่นขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดีกำหนด ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจในการกำหนดหลักการที่เป็นสาระสำคัญในการขออนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม ซึ่งได้กำหนดเอกสารพร้อมหลักฐานต่างๆ ที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าวในประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกอบกับกฎกระทรวงดังกล่าวได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้กำหนดรูปแบบการขออนุญาต รวมถึงแบบฟอร์มและหลักฐานประกอบต่างๆ ในการขออนุญาต ในการนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต แบบ พ.พ. ๑ ซึ่งกำหนดให้มีหลักฐานต่างๆ ประกอบการยื่นคำขอ โดยข้อ ๘ กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต้องแนบเอกสารหลักฐานอื่นๆ เช่น หนังสือสัญญาเช่าหนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ และอุปกรณ์ในการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ภาพถ่ายอุปกรณ์และสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ ฯลฯ ในกรณีขออนุญาตรวบรวมปาล์มน้ำมัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจกำหนดให้ต้องแนบบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำ หรือหนังสือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หรือสำเนาใบอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ซึ่งเอกสารดังกล่าวเป็นสาระสำคัญที่จะมาประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาต และเพื่อให้สอดคล้องกับการควบคุมต้นกล้าปาล์มน้ำมันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์

สำเนาถูกต้อง

/ควบคุม...

นางสาวภาณุมาศ ปุณศรีพิพัฒน์
นักกฎหมายคดีปกครองปฏิบัติการ

ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๖ และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกฎหมายลำดับรองที่มีผลใช้บังคับ เป็นการทั่วไปในการควบคุมปาล์มน้ำมัน ไม่ใช่วิธีการควบคุมการกำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์ และอัตราการงอกของเมล็ดพันธุ์เหมือนเมล็ดพันธุ์ชนิดอื่น จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับให้ปาล์มน้ำมัน อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลการผลิต การจัดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืช ที่มีคุณภาพ และในการควบคุมกำกับดูแลดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจในการออกประกาศ ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้กำหนด รูปแบบการยื่นขอใบอนุญาตและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพ เป็นเกษตรกรผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย ซึ่งจะต้องยื่นคำขออนุญาตเป็น ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อการค้าตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และ ได้รับหนังสือแจ้งว่าพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ผู้ฟ้องคดีเพาะจำหน่ายยังไม่ได้รับการรับรองพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่สามารถออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากแหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ที่ผู้ฟ้องคดีนำมาใช้ในการยื่นขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ เพื่อการค้ามาจากร้าน “อูติพันธุ์พืช” ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า โดยถูกต้องตามกฎหมาย เพราะร้านอูติพันธุ์พืช ได้ขอต่อใบอนุญาตเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ภายหลังจากที่ใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ จึงถือว่าไม่ได้มีการยื่นคำขอ ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยเพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากแหล่งผลิต เมล็ดพันธุ์จากบริษัทนำเข้าหรือผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ฟ้องคดี จึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และได้รับหนังสือแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีขาดสำเนาบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันอันเป็น หลักฐานสำคัญประกอบการขออนุญาตจึงให้ผู้ฟ้องคดีส่งหนังสือดังกล่าวเพื่อดำเนินการต่อไป ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกบัตรประจำตัวผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันปฏิเสธ การออกบัตรประจำตัวให้ผู้ฟ้องคดีเป็นการปฏิบัติที่ขัดด้วยกฎหมายแล้ว จึงยกอุทธรณ์ในประเด็น คุณสมบัติของผู้จดทะเบียน อีกทั้งเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร

/เรื่อง การขึ้นทะเบียน...

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์)
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่เคยยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ตามประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวแต่อย่างใด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน เป็นของตนเอง กรณีจึงไม่อาจถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือได้รับผลกระทบหรือ อาจได้รับผลกระทบจากประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนประกาศ ทั้งสองฉบับดังกล่าว

กรณีศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกประกาศที่มีลักษณะ เป็นกฎหมายใช้บังคับโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่ง เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเก็บ เมล็ดพันธุ์ควบคุมไว้ในสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต วรรคสอง บัญญัติว่า การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดชนิดและ ชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้ผู้รวบรวม ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าอยู่ในวันประกาศ ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๔ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้นั้น ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการ ต่อไปจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตตามคำขอ และให้นำความในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต ให้ผู้รวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาต ... (๔) มีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ ขอรับใบอนุญาต... ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๒ กำหนดให้ ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ทุกบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ทั่วราชอาณาจักร ... (๔) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ... และเนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่อใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม รวมแบบคำขอและแบบพิมพ์ต่างๆ ได้ใช้มาเป็นเวลานานไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ ไม่สามารถตรวจสอบการควบคุมกำกับดูแลการประกอบธุรกิจเมล็ดพันธุ์ควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำเนาถูกต้อง /ซึ่งรัฐมนตรี...
นางสาวกานทิ ปุณณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติภาค

ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกกฎกระทรวง และประกาศ ดังนี้ (๑) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามข้อ ๒ และข้อ ๓ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่ระบุในแบบดังกล่าว (๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็น เมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามข้อ ๒ กำหนดให้ ปาล์มน้ำมันเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม (๓) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ตามข้อ ๘ กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต แบบ พ.พ. ๑ ให้มีหลักฐานต่างๆ ประกอบการยื่นคำขอ เช่น หนังสือสัญญาเช่า หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ และอุปกรณ์ในการ รวบรวมเมล็ดพันธุ์ ภาพถ่ายอุปกรณ์และสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ (๔) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๗ (๕) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียน ผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ซึ่งให้ยกเลิกประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ (๖) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ซึ่งให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียน ต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยที่ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ฉบับลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ กำหนดให้ ผู้จะรวบรวมปาล์มน้ำมันต้องดำเนินการขอรับบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำ ซึ่งมีสาระสำคัญ ๒ ส่วน คือ (๑) กระบวนการแจ้งรายละเอียดการเพาะชำ ซึ่งผู้แจ้งจะต้องแนบเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ถูกต้อง (๒) กระบวนการพิจารณาออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้จดทะเบียนว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยเหตุผลที่ต้องมี บัตรประจำตัวผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเป็นหลักฐานประกอบการขออนุญาตเป็นผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ ควบคุมเพื่อการค้าเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าแปลงเพาะชำของบุคคลดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบ จากพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าแปลงเพาะชำมีความเหมาะสมที่จะเป็นสถานที่ เพาะชำเมล็ดพันธุ์หรือต้นกล้าปาล์มน้ำมันตามหลักวิชาการ เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืช ที่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นพันธุ์ดีหรือไม่ จนกว่าจะมีผลผลิตออกมาซึ่งใช้ ระยะเวลาานาน อีกทั้งการซื้อขายพันธุ์ปาล์มน้ำมันเป็นการซื้อขายต้นกล้าปาล์มน้ำมันหาใช้

สำเนาถูกต้อง / เมล็ดพันธุ์...
นางสาวภาวิ ปุณศรีพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

เมล็ดพันธุ์เช่นเดียวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นๆ จึงจำเป็นต้องกำหนดสถานที่รวบรวมปาล์มน้ำมันให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาตมีสถานที่ที่เหมาะสมพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะออกใบอนุญาตให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ทั่วราชอาณาจักร เกี่ยวกับทุกบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามข้อ ๒ (๔) ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจในการพิจารณากำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่เพาะชำ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับเงื่อนไขในการพิจารณาสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทั่วราชอาณาจักรพิจารณาในแนวทางเดียวกัน ซึ่งแบบคำขอท้ายประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจะต้องระบุจำนวนและที่ตั้งของพื้นที่เพาะชำปาล์มน้ำมัน พร้อมทั้งยื่นแผนที่แปลงเพาะชำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานแล้ว จึงไปตรวจแปลงเพาะชำของผู้ยื่นคำขอ หากเห็นว่าถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว จึงเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อออกบัตรประจำตัวของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้แก่ผู้ยื่นคำขอและผู้ยื่นคำขอต้องนำบัตรประจำตัวดังกล่าวประกอบการยื่นคำขออนุญาตเป็นผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทั่วราชอาณาจักรเกี่ยวกับทุกบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย อันเป็นแนวทางทั่วไปในการตรวจสอบสถานที่แปลงเพาะชำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มิใช่เป็นการออกประกาศโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่แต่อย่างใด

ส่วนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ เนื่องจากจำเป็นต้องกำหนดสถานที่รวบรวมปาล์มน้ำมันให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทั่วราชอาณาจักรเกี่ยวกับทุกบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงมีดุลพินิจในการพิจารณากำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่เพาะชำ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับเงื่อนไขในการพิจารณาสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทั่วราชอาณาจักรพิจารณาในแนวทางเดียวกัน ซึ่งประกาศกรมวิชาการเกษตร

/เรื่อง การขึ้นทะเบียน...
สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาวณี ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ กำหนดว่า บุคคลใดประสงค์จะรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวมเพื่อการค้าต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องระบุสถานที่เพาะปลูกพ่อน้ำมันแม่พันธุ์และข้อ ๘ กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจะต้องมีแผนผังแปลงแสดงตำแหน่งพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ (ทำเครื่องหมาย/หมายเลขกำกับให้เห็นเด่นชัด) เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณา เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอครบถ้วนถูกต้องแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หากเห็นว่าตรงตามคำขอที่ยื่นขอขึ้นทะเบียนและตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็จะออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันให้แก่ผู้ยื่นคำขอ เพื่อนำไปประกอบการยื่นคำขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อไป จึงเห็นได้ว่าประกาศดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันของผู้ยื่นคำขอว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ และพิจารณาสถานที่เพาะปลูก รวมทั้งแผนผังแสดงตำแหน่งพ่อน้ำมันแม่พันธุ์ ประกอบการพิจารณาออกหนังสือรับรองด้วย ซึ่งข้อกำหนดในแบบคำขอแนบท้ายประกาศดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของประกาศ จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงื่อนไขในการพิจารณาสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขายนำเข้า หรือส่งออกเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกประกาศดังกล่าวได้ จึงมิใช่เป็นการออกประกาศโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่แต่อย่างใด นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองขอถือเอาข้อเท็จจริงและเอกสารพยานหลักฐานตามคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำคัดค้านคำขอให้ทุเลาการบังคับตามกฎหมายของผู้ฟ้องคดี และคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีในศาลปกครองชั้นต้นเป็นส่วนหนึ่งของคำอุทธรณ์ด้วย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ในประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์ควบคุมกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ โดยข้อความที่กล่าวมาข้างต้นมิได้ปรากฏว่าได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งบทบัญญัติมาตราต่างๆ ตลอดจนหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ที่ให้เหตุผลประกอบเจตนารมณ์ไว้ว่า ... มีการผลิตพันธุ์พืชจำหน่ายแก่เกษตรกรเพิ่มขึ้นทุกปี และปรากฏว่าการจำหน่ายพันธุ์พืชเสื่อมคุณภาพและพันธุ์พืชปลอมปนอยู่เสมอ นอกจากนั้นก็ยังมีการโฆษณาเท็จหรือเกินความเป็นจริงเกี่ยวกับคุณภาพของพันธุ์พืชเป็นการหลอกลวงให้เกษตรกรได้รับความเสียหาย

สำเนาถูกต้อง

/ฉะนั้น...

นางสาวภากรวี ปุณศรีทิพย์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ฉะนั้นเพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอ และผู้ประกอบการค้าพันธุ์พืชสามารถดำเนินการไปด้วยดี สมควรมีกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช... ทั้งเนื้อหาของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นหลักประกันให้ความคุ้มครองแก่เกษตรกรก็คือ การที่ผู้ค้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมทุกราย จะต้องติดฉลาก และข้อความระบุบนฉลากอย่างถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงมิได้มีเจตนารมณ์ที่จะให้รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับรองว่าเมล็ดพันธุ์ควบคุมของใครดีกว่าใคร ซึ่งผู้ที่จะตัดสินคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ได้แก่เกษตรกรที่เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตนั้นๆ นอกจากนี้ เมื่อเกษตรกรซื้อต้นกล้าปาล์มน้ำมันจากผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า โดยปกติผู้รวบรวมจะออกใบรับรองว่าต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่ได้ซื้อไปเป็นพันธุ์ลูกผสมเทเนอร่า (D x P) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๕ หากเกษตรกรนำมาปลูกแล้วไม่เป็นไปตามที่ออกใบรับรองก็สามารถร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ และหากพันธุ์ปาล์มน้ำมันของผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์รายใดไม่ตีเกษตรกรย่อมจะไม่เลือกใช้ ความสำคัญของพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ คือ ต้องระบุชนิดชื่อพันธุ์ให้ผู้ซื้อทราบอย่างชัดเจน โดยไม่มีวัตถุประสงค์ควบคุมกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีคุณภาพดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้าง

ประเด็นเกี่ยวกับสิทธิในการฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ประกอบการทำแปลงเพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ตำบลบ่อ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยได้ซื้อเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากร้านอุดพันธุ์พืชมาเพาะจำหน่าย เมื่อเตรียมแปลงและลงมือเพาะต้นกล้าลงถุงเพาะที่ระบุชื่อพันธุ์และสถานที่เพาะอย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วเพื่อเตรียมการจัดจำหน่ายผู้ฟ้องคดีจึงได้ดำเนินการขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ได้รับการปฏิเสธ โดยเจ้าหน้าที่อ้างว่าผู้ฟ้องคดีเพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไว้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีไม่ได้แนบสำเนาบัตรประจำตัวผู้เพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่ายมาพร้อมคำขอ ซึ่งเงื่อนไขทั้งสองประการมาจากประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากการออกประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีขอให้เพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น ไม่มีบทบัญญัติมาตราใดแห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ออกกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่อย่างใด

สำเนาถูกต้อง /ซึ่งมาตรา ๕...

นางสาวภาณุวิ บุญศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ซึ่งมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่านั้น ทั้งนี้ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และกฎกระทรวงดังกล่าวได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดแบบต่างๆ ในข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ (๑) และ (๒) ข้อ ๕ (๑) และ (๒) ข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ และให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศสถานที่อื่นที่จะใช้ยื่นคำขอตามข้อ ๑๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวที่จะออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาต และแบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๐ ตลอดจนประกาศในเรื่องกำหนดแบบคำขออื่นๆ เท่านั้น คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่วินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจในการออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ จึงถูกต้องแล้ว

นอกจากนี้ ตามข้อ ๕.๑ ของประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้เพาะและจำหน่ายปาล์มน้ำมันที่ได้จากผู้ได้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนำเข้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วเท่านั้น ยังขัดหรือแย้งกับความในมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่บัญญัติว่า บทบัญญัติมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์ควบคุมซึ่งขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนปลูกเองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์รายอื่นเพื่อใช้เพาะปลูกเองโดยมิได้มีการโฆษณา โดยที่บทบัญญัติดังกล่าวผู้มีหรือผู้ขอมิใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าสามารถซื้อเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากเกษตรกรผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันของตนเองได้ แต่การเพาะเพื่อจำหน่ายจะต้องระบุชื่อพันธุ์ข้างถุงเพาะให้ชัดเจน และข้อ ๖ ของประกาศดังกล่าว ที่ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแปลงเพาะชำ หากเห็นว่าถูกต้องตามหลักวิชาการก็จะออกบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้ แต่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เคยกำหนดหลักเกณฑ์ตามหลักวิชาการตามที่กล่าวอ้างเป็นลายลักษณ์อักษรเลย ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่แสวงหาประโยชน์โดยทุจริตในการตรวจสอบแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน ส่วนข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ของประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เข้าไปในการดำเนินงานของผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์ม

สำเนาถูกต้อง

/โดยไม่มี...

นางสาวภาณุมาศ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ เช่น ตำแหน่งต้น สถิติการให้ผลผลิตของพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันของผู้ผลิต เป็นความเสี่ยงที่อาจทำให้ต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันถูกทำลายหรือถูกโจรกรรมได้ ซึ่งหลักการสากลของการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชทั่วโลก ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์จะต้องเก็บรักษาข้อมูล คุณสมบัติ การปรับปรุงพันธุ์กรรมของพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไว้เป็นความลับ ประกอบกับข้อ ๘ ของประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และข้อ ๗ ของประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่บังคับให้ต้องแนบบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมัน และหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันควบคุมเพื่อการค้า ยังเป็นการสร้างเงื่อนไขหรือกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติม นอกเหนือจากบทบัญญัติมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นจึงให้เหตุผลสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และเร่งประกาศคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา เพื่อผู้ฟ้องคดีจะได้นำไปใช้เป็นหลักฐานในการขอใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า และประกอบอาชีพต่อไป

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี คู่กรณีไม่ได้ยื่นคำแถลงเป็นหนังสือและไม่ได้แจ้งความประสงค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ และคำแก้อุทธรณ์แล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ กำหนดให้ปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมันแจ้งรายละเอียดการเพาะชำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันออกประกาศ

โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาณุวิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะดำเนินการจดทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปาล์มน้ำมัน และออกบัตรรับรองเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันให้ และออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการผลิต เมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อการค้าต้องยื่นขอจดทะเบียนต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันกับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศ โดยกำหนดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะอนุญาต ให้เป็นผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าในกรณีที่ต้นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันของ ผู้ขอรับใบอนุญาตได้รับการจดทะเบียนแล้วเท่านั้น ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของ เมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ให้ยกเลิกประกาศกำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็น เมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ฉบับเดิมทั้งสามฉบับ และประกาศ กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ใหม่ โดยปาล์มน้ำมันทุกพันธุ์ยังคงเป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ลำดับที่ ๒๘ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยข้อ ๔ กำหนดว่า บุคคลใดประสงค์จะรวบรวม หรือขาย ซึ่งปาล์มน้ำมัน ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน ตามแบบแนบท้ายประกาศ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ - ๘ หรือสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร และออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ โดยข้อ ๔ กำหนดว่า บุคคลใดประสงค์จะรวบรวม เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าที่มีพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ใช้ในการรวบรวมเพื่อการค้า ต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอแนบท้ายประกาศนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักควบคุมพืช และวัสดุการเกษตร ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ของคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบ หากพบว่าครบถ้วนถูกต้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะส่ง เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน หากเห็นว่าตรงตามคำขอที่ยื่นขอขึ้นทะเบียน และตรงตามหลักเกณฑ์ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนด ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ที่ ได้รับมอบหมายออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไว้เป็นหลักฐาน ตามแนบท้ายประกาศนี้ ผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่าย และเคย ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันต่อสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกบัตรประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำ ปาล์มน้ำมันให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เพาะจำหน่ายยังไม่ได้มีการรับรอง

/พ่อพันธุ์แม่พันธุ์...

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

พ่อพันธุ์แม่พันธุ์จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ควบคุมเพื่อการค้าต่อสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรตามคำขอลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ไม่ได้รับใบอนุญาต โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อ้างว่าผู้ฟ้องคดีเพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้ ขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไว้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีไม่ได้แนบสำเนา บัตรประจำตัวผู้เพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่ายมาพร้อมคำขอ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียน ผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียน พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษา ในราชกิจจานุเบกษา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นพ้องด้วยจึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องคดีขอให้เพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ... “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่น ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ ... มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด (๒) ... และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใด ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อน หรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิ ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยที่ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำ ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกมาใช้บังคับมีลักษณะเป็นบทบัญญัติ ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ จึงเป็น

สำเนาถูกต้อง

/กฎตามมาตรา ๓...

นางสาวกานทิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

กฎหมายมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการด้วยการออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีเป็นเกษตรกรผู้เพาะชำปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่ายจึงเป็นผู้อยู่ในบังคับของประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว อีกทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิเสธคำขอรับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าของผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีเพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันไว้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีไม่ได้แนบสำเนาบัตรประจำตัวผู้เพาะพันธุ์ปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่ายมาพร้อมคำขอ อันเป็นการอ้างว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายนั้นก็จำเป็นต้องมีคำบังคับของศาลตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในประเด็นนี้ฟังไม่ขึ้น

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ เป็นกฎที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ... หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร... มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

/พันธุพืช...
[Signature]
นางสาวกานทิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

พันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้รวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาต (๑) บรรลุนิติภาวะ (๒) มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประเทศไทย (๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๔) มีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ขอรับใบอนุญาต (๕) ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจ ไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจของผู้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หรือผู้ซึ่ง อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตยังไม่ครบสองปี (๖) มีคุณสมบัติ หรือไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีลักษณะตาม (๒) (๔) (๕) และ (๖) และต้องมีผู้ดำเนินการซึ่งเข้าลักษณะตาม (๑) (๒) (๓) และ (๖) ด้วย นอกจากนี้ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๖) มาตรา ๒๒ (๒) (ง) และ (ญ) มาตรา ๒๓ (๒) มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๘ ทวิ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจ ในการออกกฎกระทรวงและออกประกาศต่างๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยกฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ข้อเท็จจริงปรากฏตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำ ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวโดยมิได้ระบุดังบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ให้อำนาจในการออกประกาศดังกล่าวแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยตลอดแล้วไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใด ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกประกาศเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำเมล็ดพันธุ์ควบคุมหรือการขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันได้ คงมีเพียงมาตรา ๒๙ ตริ วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพิธีศุลกากร และมาตรา ๒๙ จัตวา วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนและการขึ้นทะเบียน สถานที่เพาะเลี้ยงพืชพันธุ์ เป็นต้น และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็เพียงแต่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศกำหนด แบบพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมหรือสถานที่อื่นในการยื่นคำขอตามกฎกระทรวง

สำเนาออกห้อง / ฉบับดังกล่าว...
นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ฉบับดังกล่าว แต่มิได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการ ที่ยุ่งยากและซับซ้อนแต่อย่างใด ส่วนที่ประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวระบุว่าจำเป็นต้องกำหนด สถานที่รวบรวมปาล์มน้ำมันให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่ง พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาตมีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวมซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ ขอรับใบอนุญาตในกรณีปาล์มน้ำมัน นั้น ปรากฏว่าบทบัญญัติมาตราดังกล่าวเพียงแต่บัญญัติให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้รวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาตมีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ขอรับใบอนุญาต อันเป็นการกำหนดคุณสมบัติของ ผู้ขอรับใบอนุญาตและเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ประการหนึ่งเท่านั้น มิใช่บทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน หรือขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมันแต่อย่างใด อีกทั้งเมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระของ ประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม ปรากฏว่า ข้อ ๕ ของประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดว่า ผู้ยื่นคำขอต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ ... ๕.๒ จัดให้มีป้าย “สถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า” และข้อ ๖ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและเอกสารหลักฐานหากพบว่า ครบถ้วนถูกต้อง กรมวิชาการเกษตรจะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแปลงเพาะชำหากเห็นว่า ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เสนออธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายออกบัตร ประจำตัวเจ้าของแปลงเพาะชำปาล์มน้ำมันตามแนบท้ายประกาศนี้ เมื่อพิจารณาข้อกำหนด ดังกล่าวแล้ว เห็นว่าไม่มีส่วนใดที่กำหนดคุณสมบัติหรือมาตรฐานทางวิชาการเกี่ยวกับความเป็น สถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันแต่อย่างใด นอกจากนี้ไม่ปรากฏข้อความใดในประกาศทั้งสองฉบับที่เกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมในการ รวบรวม ขยาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงไม่ได้ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่รวบรวมปาล์มน้ำมันให้เหมาะสมตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง กล่าวอ้างแต่อย่างใด ดังนั้น ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงเป็นกฎที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากออกโดย

/ไม่มีอำนาจ...

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาววิ ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ

ไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองฟังไม่ขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้เพาะชำปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์

ตุลาการเจ้าของสำนวนและ
ตุลาการหัวหน้าคณะ

นางรดาพรรณ วานิช

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายประวิทย์ เอื้อนิรันดร์

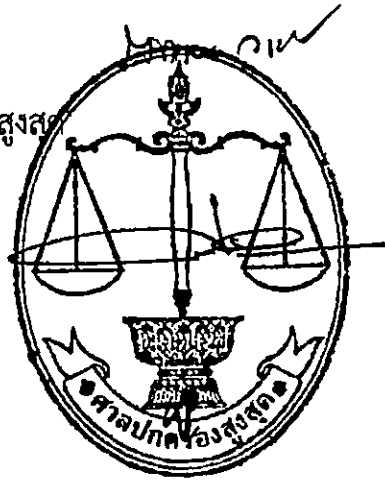
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพงษ์ศักดิ์ กัมพูสิริ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมภพ ผ่องสว่าง

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิชัย พจนโพธา

สำเนาถูกต้อง

นางสาวภาวณี ปุณศรีพิพัฒน์
พนักงานคดีปกครองปฏิบัติ